

Hazırlayan: Salim SELVİ

HAFTANIN VAAZI

NEFİS MUHASEBESİ

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ , بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ *

صَلُّوا عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ * صَلُّوا عَلَى طَيْبِ قُلُوبِنَا مُحَمَّدٍ *

صَلُّوا عَلَى شَفِيعِ ذُنُوبِنَا مُحَمَّدٍ *

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي * وَأَفْوِضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ * إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ *

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ *

سُبْحَانَكَ لَا فَهْمَ لَنَا إِلَّا مَا فَهَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ *

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ * بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ () وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ
- الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ، وَالْعَاجِزُ مَنْ اتَّبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ. «

Nefis Muhasebesi

- İnsanı en güzel surette yaratan yüce Allah, onu başıboş bırakmamıştır.
- Kur'an-ı Kerim'de, insanoğlunun dünyaya gönderiliş gayesini kendisine kulluk olarak beyan etmiştir.
- وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ “Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk (ibadet) etsinler diye yarattım” (Zariyat, 51/56)

Nefis Muhasebesi

- الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ
- “O, hanginizin daha güzel amel yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır.” (Mülk, 67/2) buyurarak da dünya hayatının imtihan olduğunu açıklamıştır.
- Dünya hayatının imtihan olduğunu için insan, sınav yerinde olduğu bilinciyle ahirete hazırlık yapması gerekmektedir.
- İnsan dünya meşgalesine dalarak ahireti ve yaratılış amacını unutabilmektedir.
- İşte bunun için insanın kendini kontrol etmesi, sık sık hesaba çekmesi gerekmektedir.

Nefis Muhasebesi Ne Demektir:

- İnsanın kendisini, yaratılış amacı ve sorumlulukları açısından hesaba çekmesidir. Kişinin kendi iman ve amelinin kontrolünü yapması, durumunu değerlendirmesidir. Muhasebenin pek çok anlamı vardır. Şöyle ki:
- **muhasebe:** "Ölmeden önce ölünüz" fermanına uyararak ebedî alem için ölmeden önce hazırlanabilme maharetidir.
- **muhasebe:** Sonradan pişman olmamak için önceden tedbir ve tedarikte bulunmaktır. Hataları azaltarak gaye ve maksatta isabet etmektir.
- **muhasebe:** Bir işe başlamadan önce sonunu hesap edebilme işidir. Ve, "**ne idim, ne oldum, nerede idim, nereye geldim, neler umuyordum, nerelere kavuştum, neticede ne olacağım?**" sorularının hesabını yaparak irademizi çözecek, duygularımızı bozacak hallerden kendimizi korumaktır.

Nefis Muhasebesinin Önemi:

- **muhasabe:** Hülasa, başı boş yaratılmadığımızı anlama ve idrak etme işidir.
- Yüce Allah şöyle buyuruyor:
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْتَظِرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ () وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ
- “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve herkes , yarın için önceden ne göndermiş olduğuna baksın. Allah’a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.” **(Haşr, 59/18)**

Nefis Muhasebesinin Önemi:

- Kıyamet gününe "yarın" denilmesinin iki anlamı olduğu ifade edilmiştir.
- **Birincisi**, yarının dünden yakın olması itibariyle kıyamet yarın olacakmış gibi telakki edilerek çalışmaya teşvik etmek demektir.
- **İkincisi** de, Rahmân Sûresi'nde geçtiği üzere Allah katında zamanın, birisi teklif zamanı olan dünya devri, diğeri de ceza ve mükafat zamanı olan ahiret devri olmak üzere iki günden ibaret olduğuna işarettir ki, buna göre bugün dünya, yarın ahiret demektir.

- وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ
- Kendini kınayan (pişmanlık duyan) nefse yemin ederim (diriltilip hesaba çekileceksiniz). (*Kıyame, 75/2*)
- Nefs-i levvâme, "kınayan nefis" demektir. Bu da ya başkasını çok çok kınayan nefis veya yaptığı günahların fenalığını anlayıp da kendini kınayan, pişman olan nefis demek olabilir. Daha çok bu ikinci mânâ yaygın ve bilinmektedir. Onun için nefisler **nefs-i emmâre** (insana kötülük yapmasını emreden nefis), **nefs-i levvâme**, **nefs-i mutmainne** (iyilikle kötülüğü ayırt eden, temizlenerek kişiyi Allah'a yaklaştıran nefis), **nefs-i mülheme** (ilham edilmiş nefis), **nefs-i zekiyye** (temizlenmiş nefis), **nefs-i raziye** (razı olmuş nefis) ve **nefs-i merdiyye** (kendisinden razı olunmuş nefis) diye yedi mertebeye kadar sayılır ki, her biri terbiye ve nefsi kırma ile ilgili bir mertebedir.

NEFİS MUHASEBESİ

- Kıyamet günü muhakkak olacak ve ona inanmak istemeyen kötü nefisler o gün kendisini çok kınayacak, dünyada yaptıkları gafletlere, günahlara çok pişman olacaklar, hatta her nefis kendini kınayacak, dünyada işlediği kusura pişman olacak, "daha iyi niye çalışmadım, daha güzel işler niçin yapmadım" diye pişmanlık duyacaktır.
- **يُنَبِّأُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ**
- **“O gün insana, yapıp önden gönderdiği ve yapmayı geri bıraktığı şeyler haber verilir.” (Kiyame, 75/13)** buyuruyor Rabbimiz; İnsanın yapıp ettiklerinden hesaba çekileceği gibi, sorumlu olup yapması gerekirken, yapmadıklarından da hesaba çekileceğini bildiriyor.

Rasulullah (s.a.v) Efendimiz de şöyle buyurmuştur:

- وعن شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: الْكَيِّسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ، وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ. «دَانَ نَفْسَهُ» أَي حَاسَبَهَا
- Şeddad İbnu Evs (r.a) anlatıyor: "Rasulullah (a.s) buyurdular ki:
- "Akıllı kimse, **nefsini muhasebe eden** ve ölümden sonrası için çalışandır. Aciz de, nefsinin hevasının peşine takan ve Allah'tan temennide bulunan kimsedir." [Tirmizî, Kıyamet 26, (2461).]
- Akıllı insan, ahiret gününde kendisini ateşten koruyan insandır. Bu da bu dünya hayatının akıllıca değerlendirilmesiyle olur.

Nefis Muhasebesi Nasıl Olmalı:

- وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
- “Nerede olsanız, O sizinle beraberdir. Allah yaptıklarınızı görür. ” (Hadid, 57/4)
- إِنَّ رَبَّكَ لِبِالْمِرْصَادِ “ Şüphesiz Rabbin gözetlemededir.” (Fecr, 89/14)
- إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ
- “Şüphesiz yerde ve gökte Allah’a hiçbir şey gizli kalmaz.” (Al-i İmran, 3/5)
- "**Hafıza-i beşer nisyan ile ma'luldür.**" demişler. İnsan unutmaya meyyal bir varlıktır. Bu yüzden her zaman bir hatırlatıcıya ve uyarıcıya ihtiyaç duyar. Bunun için Cenab-ı Hak, biraz evvel zikrettiğimiz ayetlerde, yaptığımız her şeyin gözetlenip bilindiğini bizlere hatırlatarak, unutmamamızı istiyor.

Rasulullah Efendimiz şöyle buyuruyor:

- وعن ابن عمر قال: أخذ رسولُ الله بمنكبي وقال كُنْ في الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ. وكان ابن عمر رضى الله عنهما يقول: إِذَا أَمْسَيْتَ فَلَا تَتَنظَّرِ الصَّبَّاحَ، وَإِذَا أَصْبَحْتَ فَلَا تَتَنظَّرِ الْمَسَاءَ، وَخُذْ مِنْ صِحَّتِكَ لِمَرْضِكَ، وَمِنْ حَيَاتِكَ لِمَوْتِكَ.
- İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasulullah (a.s) omuzumdan tuttu ve: "Sen dünyada bir garib veya bir yolcu gibi ol" buyurdu. İbnu Ömer (r.a) hazretleri şöyle diyordu: "Akşama erdin mi, sabahı bekleme, sabaha erdin mi akşamı bekleme. Sağlıklı olduğun sırada hastalık halin için hazırlık yap. Hayatta iken de ölüm için hazırlık yap." [*Buhârî, Rikak 2; Tirmizî, Zühd 25, (2334)*].

- Akıllı müslüman içinde bulunduğu anın kıymetini bilir ve değerlendirir. Rabbini her an unutmaz, en azından her günün sonunda kendini hesaba çeker. En az günde beş defa kıldığımız namazlarımızda, nefis muhasebemizi yapmamız, namazları ihsan derecesinde kılmamız gerekir. Çünkü Rabbimiz şöyle buyurmuyor mu? :
- **إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ** **“Namaz, insanı hayasızlıktan ve kötülükten alıkor.” (Ankebut, 29/ 45)**
- İşte namazımızı gereği gibi eda eder, namazlarımızla birlikte kendimizi hesaba çeker ve bu hesap doğrultusunda Murad-ı İlahi’ye göre hareket edersek bu ayete uymuş oluruz. En azından her namazımızda muhasebemizi yapmalıyız. Belki namazın günde beş defa oluş hikmetlerinden biride bu olsa gerek. **"Her namazınızı son namazınız gibi kılın." (İbn Mace, Zühd, 15; Müsned V, 412)**

Rasulullah Efendimiz şöyle buyuruyor:

- وعن أبي برزة رضي الله عنه قال: قال رسول الله: لا يزول قدمًا عبد يوم القيامة حتى يُسأل عن أربع: عن عمره فيما أفناه، وعن علمه ما عمل به، وعن ماله من أين اكتسبه وفيما أنفقهُ، وعن جسمه فيما أبلاه. أخرجه الترمذي
- Ebu Berze (r.a) anlatıyor: "Resulullah (a.s) buyurdular ki: "Kıyamet günü, dört şeyden sual edilmedikçe, kulun ayakları[Rabbinin huzurundan] ayrılamaz:
 - * Ömrünü nerede harcadığından,
 - * Ne amelde bulunduğundan,
 - * Malını nerede kazandığından ve nereye harcadığından,
 - * Vücudunu nerede çürüttüğünden." [Tirmizî, Kıyamet 1, (2419).]

- وعن أبي هريرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ: بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ سَبْعًا؛ هَلْ تَنْتَظِرُونَ إِلَّا فَقْرًا مُنْسِيًّا، أَوْ غِنًى مُطْغِيًّا، أَوْ مَرَضًا مُفْسِدًا، أَوْ هَرَمًا مُفْنِدًا، أَوْ مَوْتًا مُجْهِزًا، أَوْ الدَّجَالَ، فَشَرُّ غَائِبٍ يُنْتَظَرُ، أَوْ السَّاعَةَ أَدْهَى وَأَمْرٌ
- Hz. Ebu Hureyre (r.a) anlatıyor: "Resulullah (a.s) buyurdular ki: "Yedi şeyden önce amelde acele edin:
- * Unutturucu fakirliği mi bekliyorsunuz?
- * Tuğyan ettirip azdırıcı zenginliği mi bekliyorsunuz?
- * İfsad edici hastalığı mı bekliyorsunuz?
- * Aklınızı götürecek ihtiyarlığı mı bekliyorsunuz?
- * Ani ölüm mü bekliyorsunuz?
- * Deccali mi bekliyorsunuz. Bu beklenen gaib bir şerdir.
- * Yoksa kıyameti mi bekliyorsunuz? Kıyamet ise hepsinden kötü, hepsinden daha acıdır." [Tirmizî, Zühd 4, (2308); Nesâî, Cenaiz 123, (4, 4).]

Nefis Muhasebesinin Önündeki Engeller:

○ *Insanoğlunun Dünya ya Aldanması*

○ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ

○ "Ey insanlar, Allah'ın va'di gerçektir sakın dünya hayatı sizi aldatmasın ve o aldatıcı (Şeytan) Allah'ın affına güvendirme sureti ile sizi aldatmasın " **(Fâtır, 35/5)**

○ اَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرِيهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ الْغُرُورِ

○ "Bilin ki, dünya hayatı bir oyun, eğlence, süs, kendi aranızda övünme, mal ve evlat çoğaltma yarışıdır. (Bu) tıpkı bir yağmura benzer ki; bitirdiği ot, ekicilerin hoşuna gider, sonra kurur, onu sapsarı görürsün, sonra çerçöp olur. Ahirette ise çetin bir azap; Allah'tan mağfiret ve rıza vardır. Dünya hayatı ise, sadece aldatıcı bir geçinmedir" **(Hadîd, 57/20)**

Ahiretin Unutulması

- وَأَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ () وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ
- Ve size rızık olarak verdiğimiz şeylerden infakta bulunun; birinize ölüm gelmesinden, "Artık Yarabbi! Beni bir yakın müddete kadar tehir etse idin de sadaka verse idim ve sâlihlerden olsa idim," demesinden evvel. Halbuki Allah hiçbir şahsı eceli geldiği vakit sonraya bırakmaz, ve Allah her ne yapar iseniz haberdardır. (*Münafikun, 63/9-11*)
- **Gaflet**
- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ
- Allah'ı unutmuş, Allah'ın da onlara kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın! Onlar, yoldan çıkmış kimselerdir. (*Haşr, 59/19*)

○ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ () لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ () فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ () فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ () وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ

○ Nihayet onlardan birine ölüm gelip çattığında, "Rabbim, der, lütfen beni (dünyaya) geri gönder, Ta ki, boşa geçirdiğim dünyada iyi iş (ve ameller) yapayım." Hayır! Onun söylediği bu söz (boş) laftan ibarettir. Onların gerisinde ise, yeniden dirilecekleri güne kadar (süren) bir berzah vardır. Sûr'a üflendiği zaman aralarında artık ne soy sop (çekişmesi) vardır, ne de birbirlerini soruşturacaklardır. Böylece kimlerin tartıları ağır basarsa, işte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir. Kimlerin de tartıları hafif gelirse, artık bunlar da kendilerine yazık etmişlerdir; (çünkü onlar) ebedî cehennemdedirler.

(Mü'minun,23/99-103)

Nefse, Heva ve Heveslere Uyulması

- () تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالْحُونِ () أَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكْذِبُونَ
- Ateş yüzlerini yalar ve onlar orada sırır kalırlar. (Allah Teâlâ,) Size âyetlerim okunurdu da, siz onları yalanlardınız değil mi?... der. (Mü'minun,23/104-105)
- **Nefse, Heva ve Heveslere Uyulması**
- أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوِيَهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلاً
- Gördün mü o hevâsını mabut ittihaz edeni? Artık sen mi onun üzerine bir vekil olacaksın? (Furkan, 25\43)

Zamanın Boşa Harcanması

- حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ () لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ
- Nihâyet onlardan birine ölüm gelince der ki: "Yarabbi! Beni geri gönder." Ta ki boşa geçirdiğim dünyada iyi iş (ve hareketler) yapayım. Hayır! Onun söylediği bu söz (boş) laftan ibarettir. Onların gerisinde ise, yeniden dirilecekleri güne kadar (süren) bir berzah vardır. **(Mü'minun, 23/99-100)**

,

Ayetlerden Yüz Çevirmek

- وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ
- Ve derler ki: "Eğer dinlemiş olsaydık ya da akıl etmiş olsaydık, şu çılgınca yanan ateşin halkı arasında olmayacaktık." (*Mülk, 67\ 10*)
- أَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ
- Size âyetlerim okunurdu da, siz onları yalanlardınız değil mi? (*Mü'minun, 23/105*)
- İnsan geçmişini yeniden değerlendirip, içinde bulunduğu anın hakkını vermeli ve geleceğinin planlarını yapıp hayırlarda yarışmalıdır.

Nefis Muhasebesinde Sorulabilecek Sorulardan Bazıları;

○ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ

1- Seni çok cömert olan Rabbine karsı aldatan nedir? (*Infitar, 82/6*)

2- Şeytanın; (*A`raf, 7/16-17*) ayetlerinde haber verildiği üzere;

○ قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ () ثُمَّ لَأَتَّبِعَهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ

○ "Sen beni azgınlığa uğrattığından dolayı ben de yemin ederim ki elbette onlar için senin dosdoğru yolun üzerinde oturacağım. Sonra muhakkak ki, onların önlerinden, arkalarından, sağ taraflarından ve sol taraflarından geleceğim ve onların ekserisini şükrediciler bulmayacaksın." diye yemin ettiğini bilmiyor musun?

Nefis Muhasebesinde Sorulabilecek Sorulardan Bazıları;

○ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا

3- Allah şeytani düşmanımız ilan etmişti (*Fatır, 35/6*) unuttun mu?

○ وَإِنَّ اللَّهَ لَلْيَوَّيْدُ هَذَا الدِّينَ بِالرَّجُلِ الْفَاجِرِ.

○ “Şeytan şüphesiz sizin düşmanınızdır. Siz de onu düşman edinin.”

4- Allah sana muhtaç değildir ama sen....

○ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ

○ “Allah (isterse) bu dini facir birisiyle de kuvvetlendirir.”

[*Buhârî, Cihad 182, Megâzî 38, Kader 5; Müslim, İman 173, (111).*]

Nefis Muhasebesinde Sorulabilecek Sorulardan Bazıları;

5- Yol çoktur ama Hak Yol tektir. **(Enam, 6/153)**

- وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
- “Şüphesiz bu benim dosdoğru yolumdur, ona uyun. Başka yollara uymayın.”

6- Bu dünya kazanma yeridir, çalışsana..

- وَأَنَّ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى () وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى
- “İnsan için ancak çalıştığı vardır. Ve çalıştığıнын karşılığını muhakkak görecektir.” **(Necm, 53/39-40)**

Nefis Muhasebesinde Sorulabilecek Sorulardan Bazıları;

7- Herkes yaptığıının karşılığını görecektir, unutma.

- فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ () وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ
- “Kim zerre miktarı bir hayır işlerse, onu(n karşılığını) görür. Kim de zerre miktarı bir kötülük işlerse onu(n da karşılığını) görür. **(Zilzal, 99/7-8)**

8- Son pişmanlık fayda vermez ..

- حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ
- “Nihayet onlardan birine ölüm gelince, “Rabbim! Beni dünyaya geri gönder ki, terk ettiğim dünyada salih bir amel yapayım” der.” **(Mü’minun, 23/99)**

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
كُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْأَمِيرُ رَاعٍ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ،
وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدِهِ، فَكُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ

İbn-i Ömer (r.a)'den rivâyet edildiğine göre Peygamber (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurdu:

“Hepiniz çobansınız. Hepiniz raiyetinden (güttüğünden) sorumlusunuz. Âmir (memurlarının) çobanıdır. Erkek ailesinin çobanıdır. Kadın da kocasının evinin ve çocuğunun çobanıdır. Netice itibariyle hepimiz çobansınız ve hepimiz idare ettiklerinizden sorumlusunuz.” (Buhârî, Cum`a 11)

